

4. Eindelijk zij gewezen op een controverse, die er bestaat tusschen het standpunt van de Amsterdamsche Vrouwencliniëk die ter voorkoming van eclampsie een sterke eiwitvoeding (hangop) voorschrijft; en de meening van SINDRAM dat daling van den bloeddruk, en daarmee het mindere gevaar voor eclampsie, in hoofdzaak het gevolg zou zijn van het minder gebruik van eiwit. Het is dan ook niet overbodig wanneer SINDRAM daaraan toevoegt, dat rijkelijke eiwittoevoer den bloeddruk niet verhoogt, doch een geringe toevoer dezen waarschijnlijk wel verlaagt!

Ten slotte kan ik niet nalaten SINDRAM, die de namen noemt van HINSELMANN, een Duitscher, en IRVING een Amerikaan, mede te deelen dat ik in 1917 het eerst over de beteekenis van den bloeddruk voor de diagnose en de bestrijding der eclampsie, zowel therapeutisch als prophylactisch, heb geschreven: dat ik sindsdien niet opgehouden heb op de beteekenis van het vaatstelsel in verband met de eclampsie te wijzen, ook in buitenlandsche bladen, en dat SEITZ mij gevraagd heeft voor den tweeden druk van zijn handboek het hoofdstuk van den bloeddruk te bewerken. Dat chauvinistische buitenlanders ons niet noemen is tot daaraantoe, maar het is niet te verontschuldigen dat onze eigen landgenooten alleen afgaan op buitenlandsche geschriften en zich niet de moeite geven onze vaderlandsche literatuur te raadplegen.

Utrecht, 13 September 1943

K. DE SNOO

ONZE PATIËNTEN IN DE TEGENWOORDIGE OMSTANDIGHEDEN. DAALT DE BLOEDDRUK?

Met belangstelling las ik het resultaat van het onderzoek, dat collega SINDRAM instelde in de Universiteits-vrouwencliniëk te Amsterdam over den invloed der tijdsomstandigheden op den bloeddruk der zwangeren 1). Voor deze groep is dus vastgesteld, dat inderdaad gedurende de laatste twee jaren de bloeddruk is gedaald, waaraan collega SINDRAM zelfs verstrekkende conclusies betreffende het voorkomen van eclampsie vastknoopt.

Sinds mijn opmerking in het *N. T. v. G.* van 18 Juli 1942 hebben verscheiden waarnemingen, in het bijzonder bij talrijke keuringen voor levensverzekering en ook enkele bevindingen, mij van collegiale zijde ter kennis gebracht, de vraag of de bloeddruk door de tegenwoordige omstandigheden daalt, in bevestigenden zin beantwoord.

Ik noem hier enkele waarnemingen:

A. 38 jaar, bloeddruk 102—70.

B. 33 jaar, 1.80 m, 69 kg, bloeddruk 112—76. (Voelt zich niet meer tot alles in staat, is sneller vermoeid, niet meer zoo vol aandacht, spoedig slaperig, hongerig.)

C. 36 jaar, krachtige figuur, bloeddruk 118—86.

D. 28 jaar, 1.83 m, 68 kg, bloeddruk 120—74 (woog in 1940 82 kg).

E. 34 jaar, 1.82 m; keuring 23 Juni 1941: 83 kg, bloeddruk 148—96; keuring 22 October 1942: 78 kg, bloeddruk 130—90.

F. 33 jaar, 1.76 m, 78 kg, bloeddruk 116—86.

Met deze daling van den bloeddruk gaan in enkele gevallen bijverschijnselen zooals vermoeidheid, slaperigheid, duizeligheid, hoofdpijn gepaard.

Als oorzaken noemde ik niet alleen nicotine, doch ook verminderd vleeschgebruik en de in vele opzichten slappe, deficiënte voeding. Collega SINDRAM besluit dat zijn gegevens de opvatting steunen, dat wij te maken hebben met den invloed van een vooral aan eiwit deficiënte voeding. Ik geloof, dat meer dan een factor samenwerken; mij zijn gevallen van bloeddrukdaling bekend bij personen, wien het aan geen enkele voedingsstof ontbreekt. Uit het groote materiaal der klinieken moge spoedig een bijdrage tot dit inderdaad belangrijke vraagstuk verschijnen.

Utrecht (Oudenrijn), 13 September 1943

K. A. ROMBACH

BRIEFWISSELING

Uit brieven van Nederlandsche studenten in Duitschland blijkt ons, hoezeer de toezending van ons *Tijdschrift* door hen gewaardeerd wordt. Dit moge voor de collegae die tot heden

1) *N. T. v. G.* 4 en 11 September 1943 No. 36/37.

hun exemplaar ter beschikking gesteld hebben, een goede reden zijn om daarmee voort te gaan, en voor hen die aarzelen afstand te doen van hun afleveringen, alsnog hiertoe te besluiten. Zij zullen een goed werk hiermede doen en van onze jonge landgenooten in den vreemde grooten dank daarvoor oogsten.

G. VAN RIJNBEEK

BERICHTEN

WETTEN EN BESLUITEN

Wijziging van de ministerieele beschikking van 19 December 1939, No. 2014 P/P. O.W., afd. V ter uitvoering van artikel 6 lid 2 letter a der Opiumwet.— De Pharmaceutisch-Hoofdinspecteur van de Volksgezondheid, A. H. VAN DE VELDE, heeft de Redactie naar aanleiding van deze wetswijziging, welke heeft plaats gehad bij besluit van den wvd. Secretaris-Generaal van het Departement van Sociale Zaken van 4 Augustus jl. (*Ned. Staatscourant* 25 Aug. 1943, no. 164) een bijdrage gezonden, waaruit slechts een uittreksel kan worden geplaatst. Bovenstaande beschikking geeft voorschriften omtrent het verkoopen, afleveren en verstrekken van verdoovende middelen voor geneeskundig doel. De middelen kunnen ten behoeve van een bepaalden patiënt zijn voorgeschreven of ten gebuik door den geneeskundige zelf en wel voor toediening aan patiënten, dus ter uitoefening van de geneeskunst, of voor eigen geneeskundig gebruik. In het laatste geval moest het recept de verklaring bevatten, dat de middelen voor eigen geneeskundig gebruik moesten dienen. Het is echter gebleken, dat de bestaande wet misbruik niet uitsloot. Voortaan mogen de verdoovende middelen, welke voor eigen gebruik zijn voorgeschreven, nog slechts worden afgeleverd, indien de voorschrijvende geneeskundige of tandarts in dezelfde gemeente is gevestigd als de apotheker of de apotheekhoudende geneeskundige, wien het recept ter gereedmaking wordt aangeboden. Ter voorkoming van ontduiking der bepaling is voorgeschreven, dat ten aanzien van recepten voor patiënten, de naam van den patiënt niet die van den voorschrijvenden geneeskundige of tandarts mag zijn. Zou de arts een gefingeerden naam als patiënt invullen, dan is hij strafbaar wegens een valsche recept.

De apotheker of de apotheekhoudende geneeskundige, wien een recept met verdoovende middelen wordt aangeboden, moet er dus thans in het bijzonder op letten: 1e. dat de naam van den patiënt niet dezelfde is als die van den voorschrijvenden medicus of tandarts; 2e. dat, als de middelen voor eigen gebruik zijn bestemd, op het recept de woorden voorkomen: „tot uitoefening der geneeskunst” (resp. tandheelkunst) of „voor eigen geneeskundig (tandheelkundig) gebruik” en 3e. dat bij zulke recepten de voorschrijvende arts (tandarts) in dezelfde gemeente is gevestigd als hij.

Tevens is de wet nog aangevuld doordat thans uitdrukkelijk is toegestaan, dat een recept van een dierenarts met opiaten in een apotheek wordt gereed gemaakt. In plaats van den naam van den patiënt zal dan een aanwijzing van het dier, met vermelding van den naam en woonplaats van den eigenaar of verzorger, op het recept moeten voorkomen.

Mr. C^A. M. SCHENCK

BUITENLAND

DUITSCHLAND. — **DOMAGK ONDERSCHIEDEN.** Het comité tot onderzoek van de sterfte van zuigelingen en jonge kinderen te Königsberg heeft den prijs voor kindergeneeskunde voor de eerste maal toegekend aan GERHARD DOMAGK, leider van een afdeling der BAYER-instituten te Wuppertal-Elberfeld (*Deutsche med. Woch.*, blz. 550, 1943).

— **TUBERCULOSE EN HUWELIJK.** Volgens het „Ehegesundheitsgesetz” behoeven tuberculoselijders tot het aangaan van een huwelijk ambtelijke toestemming. In het jaar 1942 week de beslissing van den Berlijnschen politiepresident in ruim 30 pCt. der gevallen af van het advies van het Gesundheitsamt (*Der öffentl. Gesundh. dienst*, A. blz. 185, 1943).

ENGELAND — **POKKEN EN ENCEPHALITIS TE GLASGOW.** In Juni en Juli 1942 zijn te Glasgow 36 gevallen van pokken aangegeven; 8 patiënten zijn overleden. Elf gevallen